

Livānu pilsētas mērs Visvaldis Gercāns: «Esmu pārliecināts, ka jaunās celulozes rūpnīcas celtniecības vieta būs tieši Jersikas pagastā.»

Šī gada 12.-13. novembrī ZM Valsts meža dienests, Vides un reģionālās attīstības ministrija un Jaakko Poyry Consulting AB rīkoja semināru par jaunās celulozes rūpnīcas ekoloģiskajiem aspektiem. Atziņas, kas radušās pēc šī semināra, «Novadniekā» 16. novembrī jau izteica semināra dalībnieks un referents — rajona attīstības plānošanas nodaļas vadītājs Valērijs Stūris. Seminārā piedalījās arī Livānu pilsētas mērs Visvaldis Gercāns, pirmkārt jau kā ieinteresētā persona, jo viena no iespējamajām rūpnīcas celtniecības vietām ir Livānu tuvumā — Jersikas pagasta Birzākos. Tādējādi Livānu pilsētas vistiešākajā veidā būtu pakļauta potenciālās rūpnīcas darbības pozitīvajām un arī negatīvajām sekām. Tomēr pēc šī semināra Livānu pašvaldības vadītājs ir noskaņots diezgan optimistiski:

— Pirms šī semināra man bija zināmas bažas, ka kaut kādu politisku motīvu dēļ, ne gluži pamatoti ar objektīviem ekoloģiskiem pētījumiem, varētu būt virzība uz to, ka pie Daugavas celulozes rūpnīcu nedrīkst celt. Pēc semināra man ir pilnīgi droša pārliecība, ka vienīgā vieta, kur Latvijā varētu tikt celta šī rūpnīca, ir Livānu tuvumā Jersikas pagastā.

Lai arī Latvijas un Zviedrijas eksperti nenoraidīja ne iekšzemes, ne piekrastes izvietojuma variantus, seminārā tika norādīts uz vairākiem pozitīviem faktoriem, kas liecina par labu tieši Livānu variantam. Gan profesors Arnis Treimanis (VMD Celulozes projekta darba grupa), gan LU Hidroekoloģijas institūta direktors Andris Andrušaitis norādīja uz to, ka Jēkabpils vieta (Salas pagastā) ir svītrojama no potenciālo celtniecības vietu saraksta, jo blakus tai ir Pļaviņu ūdenskrātuve. A. Andrušaitis uzsvēra, ka iekšzemes izvietojuma gadījumā priekšroka dodama Livānu variantam, kas maksimāli atbilstoši ir Pļaviņu ūdenskrātuves, kur varētu būt stabila piesārņojuma lielākās daļas akumulācija, bet pašattīršanās procesi norit ievērojami gausāk kā Daugavas neregulētajā posmā.

Uldis Kalnietis, kas seminārā bija pilnvarots izteikt VARAM viedokli, uzsvēra, ka šāda būve jebkurā gadījumā ir videi nedraudzīga, tāpēc galīgo vietas izvēli nav iespējams noteikt, nerunājot ar investoriem. Vietas izvēles faktori, pēc VARAM domām, ir sekojoši: izejvielu nodrošinājums un produkcijas transportēšanas jautājums (dārgāku materiālu izdevīgāk transportēt, tāpēc izdevīgāk vest gatavo celulozi no Livāniem līdz ostām, nekā vest, piemēram, uz Liepāju lētāko materiālu — koksnī), svarīgas ir komunikācijas, arī darbaspēks. Reģionos, kur augsts bezdarba līmenis, lielākas iespējas atrast kvalificētu darbaspēku, rezultātā iespējas ražot augstākā kvalitātē ar mazākiem draudiem videi.

Ļoti svarīga ir ūdensapgāde un notekūdeņu novadīšana. Celulozes rūpnīca patērē 2,2 m³ ūdens/sek. Daugavā ir 12-15 reizes lielāka caurplūde, tātad šis variants ir optimālākais. Liepājā ūdensapgāde ir problemātiska, tāpēc Liepāja piedāvā ņemt ūdeni no 30 m dziļiem urbumiem, bet, ja tādu kvantumu ūdens — 2,2 m³/sek. sūknēs no pazemes un notekūdeņu veidā to novadīs atpakaļ, sekas videi varētu būt katastrofālas.

Pāvilostas variantā upes caurplūde ir 1,2 m³/sek., tas ir divas reizes mazāk kā vajag rūpnīcai ar jaudu 600000 tonnu celulozes gadā, toties mazākas jaudas rūpnīcu celt nav ekonomiski izdevīgi. Piekrastē tiek piedāvāts arī Vārves pagasts Ventspils rajonā, kur ūdeni varētu ņemt no Ventas. Bet Ventspils pilsēta asi protestē pret celulozes kombināta celtniecību Ventspils rajonā, jo tur notiek liela vidi apdraudošas industrijas koncentrācija. Savukārt investoriem svarīga ir pašvaldību pozitīva nostāja.

Vēl šai rūpnīcai jāatrodas pilsētu tuvumā,

jo ar ražošanas procesā pāri palikušo siltumenerģiju visu gadu var nodrošināt pilsētu ar 50 tūkst. iedzīvotājiem.

Ļoti būtiska seminārā bija Induļa Emša — vides valsts ministra uzruna. Viņš teica, ka šobrīd jādoma, kā racionāli un efektīvi apsaimniekot Latvijas mežu resursus. Ievērojams daudzums Latvijā sagatavotās pirmalkas nonāk Skandināvijas celulozes rūpnīcās, tāpēc labākais variants, ja tāda ražotne būtu Latvijā. No Baltijas jūras viedokļa ir vienalga, kur šī rūpnīca atrodas — Baltijas valstīs, Polijā, Zviedrijā. Svarīgākais ir transportēšana kā ekoloģisks aspekts. Jo mazāka transportēšana, jo labāk videi, tāpēc celulozi labāk ražot tur, kur ir izejvielas.

Ja par labāko variantu nevarēs izšķirties no vides viedokļa, to izšķirs ekonomiskie aspekti, jo ekoloģiskās problēmas šī ražotne radīs abās izvietojuma alternatīvās, un abās tās var risināt. Ražošanas tehnoloģijai ir jābūt vislabākajai, citādi projektu nebūs iespējams aizstāvēt ne reģionālajā, ne nacionālajā, ne starptautiskajā līmenī.

Lielas diskusijas seminārā bija tieši par pieļaujamajām izmešu normām, neatkarīgi no rūpnīcas izvietojuma vietas. Laikā, kad eksperti izstrādāja celulozes rūpnīcas priekšprojektu, vēl nebija apstiprinātas Helcom normas, kas ir daudz stingrākas. Vairāku piesārņotāju (bioķīmiski stabilās organiskās vielas, kas akumulēšies uztverējbaseinā, radot skābekļa deficīta draudus, un absorbējami halogēnorganiskie savienojumi, kuru ietekme uz vidi ir maz pētīta) paredzamās emisijas (pēc aprēķiniem priekšprojektā) pat līdz 30% pārsniedz Helcom rekomendētās normas. Zviedru speciālisti gan uzsver, ka ar to pašu tehnoloģiju, ko viņi piedāvā, var izpildīt arī stingrākas prasības, tikai jāveic lielāki naudas ieguldījumi. Vides aizsardzības kluba pārstāvis seminārā izteica bažas, vai VAK un arī sabiedrība varēs iegūt pietiekošu informāciju, vai tā netiks noklusēta, jo šobrīd nepietna ekoloģiskā ekspertīze nav veikta. Ir izgaismoti tikai kritiskie aspekti, — Daugavā tā ir piesārņojuma akumulēšanās ūdensbaseinā.

Lielāku garantiju, ka ekoloģiskie aspekti tiks ļoti nopietni ņemti vērā, dod tas, ka celulozes projektā iesaistītie Indulis Emsis un valsts mežu ministrs Arvids Ozols reizē ir arī Zaļās partijas biedri.

Šis seminārs ir pamats, lai valdība apstiprinātu ekoloģiskos normatīvus rūpnīcai neatkarīgi no tās izvietojuma vietas, saskaņojot tos ar Helcom prasībām. Jo stingrākas ekoloģiskās prasības, jo lielāka nauda ražotnē jāiegulda. Investors, uzzinot, cik stingras šīs prasības būs, varbūt arī naudu neieguldīs, bet arī mums sagandētu vidi nevajag.

Prognozējamais naudas apjoms šīs rūpnīcas celtniecībai ir 1100 miljoni USD. Lai investīcijas tiktu piesaistītas, investoram jāsaņem Latvijas valsts garantijas par kokmateriālu iepirkšanu valsts mežos par prognozējamu cenu. Jābūt arī valsts lēmumam, ar kādu naudas daļu šajā projektā piedalās Latvija. Jo lielāku daļu valsts ieguldīs, jo lielāku peļņas daļu iegūs.

Cerības viēš arī pašreiz Ekonomikas ministrijā topošais likums par īpaši atbalstāmiem reģioniem (konkrētām pašvaldībām). Jau ir pateikts, ka šādi reģioni būs Krāslavas, Rēzeknes un Preiļu rajonos, un Livāni noteikti būs viens no tiem.

***

Kad LAA pārstāvji un zviedru ekonomisti brauca skatīties iespējamo celulozes rūpnīcas celtniecības vietu, viņi apmeklēja arī a/s «Livānu māja» un atzina, ka tā ir piemērota vieta orientēto skaidu plātņu ražošanai (par šādas ražotnes izveidi Latvijā interesi izrādījusi Ķīna). Protams, pastāv zināmas privātā kapitāla un valsts interešu saskaņošanas problēmas, bet sarunas par šo projektu notiek, to atbalsta arī rajona attīstības un plānošanas nodaļa. Tā ka Livāniem jebkurā gadījumā ir reālas iespējas būt par kādas jaunas ražotnes celtniecības vietu.

Daina Kursīte

Jaunākais nodarbinātības jomā

Šī gada desmit mēnešu laikā bezdarba līmenis valstī ir stabilizējies un pēc statistikas datiem nepārsniedz 7% līmeni pret darbaspējīgo iedzīvotāju skaitu, bet tādās pilsētās kā Rīga un Ventspils tikai attiecīgi 3,3% un 2,7% no darbaspējīgo iedzīvotāju skaita.

Diemžēl Latgalē stāvoklis nav uzlabojies. Te tikai mainās to rajonu secība, kuri ir līderi bezdarba ziņā. Pašlaik visaugstākais bezdarba līmenis ir Rēzeknes un Krāslavas rajonā — attiecīgi 22,6% un 20,7%. Preiļu rajonā novembra sākumā nodarbinātības dienesta iestādēs bija reģistrēti 4418 bezdarbnieki, bezdarba līmenis bija 19,1%.

Nodarbinātības dienests ir veicis dažādus pasākumus, lai palīdzētu atgriezties bezdarbniekiem darba tirgū. Šī gada 10 mēnešos ar NVD norikojumiem uz dažāda veida apmācības un pārkvalifikācijas kursiem nosūtīti 136 bezdarbnieki, pie tam lielākā daļa šo kursu tiek rīkota rajonā, kas ir lētāk un izdevīgāk pašiem bezdarbniekiem. Gan pilsētu, gan pagastu teritorijās organizēti algotie pagaidu sabiedriskie darbi, kuros iesaista vietējos bezdarbniekus. Uz šī gada 1. novembrī šādā veidā bija nodarbināti 182 cilvēki.

Joprojām bezdarbnieki tiek iesaistīti arī pagaidu sabiedriskajos darbos, kas dod tiesības uz bezdarbnieka pabalsta izmaksas termiņa pagarinājumu. Šādā veidā 1. novembrī bija nodarbināti 272 cilvēki, galvenokārt Preiļos un Livānos. Pateicoties šo cilvēku darbam, mūsu pilsētas kļuvušas daudz sakoptākas.

Viens no NVD aktīvās darbības pasākumiem ir bezdarbnieku iesaistīšana darba meklētāju kluba (DMK) darbā. Šāds klubs pašlaik darbojas Livānos. Tā galvenais mērķis ir palīdzēt cilvēkiem, kuri ieslūguši bezcerībā vai pat atmetuši ar roku savai darba nākotnei. DMK darbinieki mēģina šādus bezdarbniekus psiholoģiski «sapurināt», pastāstīt par iespējām pārkvalificēties un kurā jomā to būtu lietderīgi veikt tieši viņiem. Klubā bezdarbniekus iepazīstina ar viņu tiesībām, darba likumdošanas pamatiem, kā arī māca parēzi rakstīt pieteikumu darbā, lai sagatavotu sevi cienīgai sarunai ar darba devēju. Pašlaik NVD strādā pie tā, lai DMK grupas tiktu izveidotas arī Preiļos un rajona pagastos.

Sākot ar šī gada novembri, saskaņā ar LR Ministru kabineta noteikumu Nr. 407 prasībām, mainīta kārtība, kādā nestrādājošie valsts iedzīvotāji tiek reģistrēti NVD vietējās iestādēs, kā arī atzīti par bezdarbniekiem. Saskaņā ar šo noteikumu 4. panta prasībām NVD vietējā iestādē reģistrē darba meklētāju tādā gadījumā, ja tiek uzrādīti šādi dokumenti:

1. pase vai, ja persona nav sasnēgusi 16 gadu vecumu, dzimšanas apliecība;
2. darba grāmatiņa (darba līguma grāmatiņa) un algas nodokļa grāmatiņa, bet personām, kuras līdz šim nav strādājušas, — at-

tiecīgu pašvaldību vai namu pārvalžu izdota izziņa, kas apliecina personas iepriekšējo nodarbošanos;

3. dokuments, kas apliecina izglītību vai profesionālo sagatavotību;

4. valsts valodas prasmes apliecība, ja darba meklētājs nav ieguvis izglītību valsts valodā;

5. ja darba meklētājs ir invalīds, — invaliditāti apliecinošs dokuments, veselības un darbaspējas ekspertīzes ārstu komisijas atzinums un attiecīgā rajona sociālās apdrošināšanas pārvaldes izsniegta izziņa par invaliditātes pensijas apmēru.

Personas, kas atbrīvotas no soda izciešanas iestādēm un pasi vēl nav saņēmušas, reģistrē kā darba meklētājus, ja viņi uzrāda izziņu par pēdējo pieraksta vietu, kuru izsniedz namu pārvalde vai attiecīga pašvaldība.

Daarba meklētājam, kurš vēlas iegūt bezdarbnieka statusu, reģistrācijas dienā NVD vietējā iestādē jāiesniedz iesniegums atzīšanai par bezdarbnieku. NVD vietējā iestādē pēc iesnieguma saņemšanas nosaka dienu, kad darba meklētājam jāierodas dienestā, lai tiktu izskatīts jautājums par viņa atzīšanu (neatzīšanu) par bezdarbnieku.

Ja darba meklētājs, kurš vēlas iegūt bezdarbnieka statusu, noteiktā dienā attaisnojošu iemeslu dēļ nevar ierasties dienesta vietējā iestādē, tad viņam nekavējoties, bet slimības gadījumā — ne vēlāk kā nedēļas laikā no noteiktās apmeklējuma dienas, par neierašanās iemeslu jāziņo NVD vietējai iestādei. Par attaisnojošu iemeslu uzskatāma darba meklētāja slimība vai slima bērna kopšana, ierašanās tiesībaizsardzības iestādē uz izsaukuma pamata, pirmās pakāpes radnieka nāve, transporta nekursēšana vai reisa atcelšana apmeklējuma dienā, ja tas tiek apliecināts ar oficiālu rakstisku izziņu.

Bezdarbnieks katru mēnesi dienesta vietējā iestādē ar parakstu apliecina, ka viņš neveic uzņēmējdarbību un ka viņam nav ienākumu vismaz valsts noteiktās minimālās mēnešalgas apmērā. Ja bezdarbniekam ir ienākumi, jānorāda to veids un apjoms. Ja bezdarbnieks maina dzīvesvietu Latvijas Republikas teritorijā, viņam jāiesniedz attiecīgs iesniegums NVD vietējā iestādē. Pamatojoties uz šo iesniegumu, divu nedēļu laikā no tā saņemšanas dienas vietējā iestādē bezdarbnieka uzskaites karti pārsūta attiecīgajai NVD iestādei pēc jaunās pieraksta vietas.

S. Bernāns,
NVD Preiļu nodaļas vadītājs

Jauns vides izglītības projekts skolai

«Resursu un enerģijas projekts skolai» ir jauna starptautiska programma vides izglītībā, ko Latvijas Universitātes Ekoloģiskais centrs un Norvēģijas Dabas aizsardzības biedrība šī gada decembrī piedāvā Latvijas pamatskolām. Ja pirmajā, pirms 5 gadiem aizsāktajā projektā «Gaisa piesārņojums Eiropā» galvenokārt piedalījās bioloģijas, ģeogrāfijas un ķīmijas skolotāji, tad ar jauno projektu vides izglītības darbā skolā mēs vēlamies iesaistīt arī citu priekšmetu skolotājus, tādējādi mēģinot aptvert arvien vairāk mācību disciplīnu un arī skolas saimniecisko dzīvi.

Resursu un enerģijas projekta mērķis ir padziļināt skolēnu izpratni un interesi par enerģijas resursiem, iegūvi, izmantošanu un vispārīgo nozīmi sadzīvē. Projekta materiālais nodrošinājums ir krāsains metodisks līdzeklis skolotājiem latviešu valodā, kurā sniegts vielas teorētiskais izklāsts, daudzveidīgi vingrinājumi un praktiskie darbi, kurus ir paredzēts veikt gan visiem kopā — skolā, gan arī katram skolēnam individuāli mājās.

Resursu un enerģijas projektu kā starptautisku vides izglītības programmu

īpaši iesakām fizikas, matemātikas un ģeogrāfijas skolotājiem darbam ar 7., 8. un 9. klašu skolēniem. Projekta programmu var izmantot stundu darbā, 8. klasē mācot fizikas nodaļu «Darbs un jauda. Enerģija», bet 9. klasē — nodaļas «Siltuma parādības», «Elektrība», «Vielas agregātvokļu maiņa». Vislabākos rezultātus varēs sasniegt vairāku priekšmetu skolotāji. Arī metodiskais līdzeklis ir veidots tā, lai ar to varētu strādāt arī citu mācību priekšmetu skolotāji.

Projekta darba reformas paredz dažādu vingrinājumu izpildi skolā un iegūto rezultātu nosūtīšanu projekta koordinācijas centram, apkopošanai, lai vēlāk sastādītu un katrai dalībklasei nosūtītu projekta rezultātu atskaiti.

Skolotājus, kuri vēlas piedalīties «Resursu un enerģijas projekta skolām» darbā, lūdzam pieteikties līdz 6. decembrim (pasta zīmogs) rakstiski Latvijas Universitātes Ekoloģiskajā centrā, Raiņa bulvārī 19, Rīgā, LV 1586. Uz aplokšnes jānorāda «Enerģija».

Uz sadarbību aicinot,
projekta vadītāja
Diāna Sulga

«Atbalsij» — pirmais gads

«Tas sākās 1995. gada 10. oktobrī... bija astotā stunda. Mēs visi, kā jau parasti, apsēdāmies savās ierastajās vietās un bijām gatavi sākt audzināšanas stundu. Runājām par mūsu problēmām, par mūsu pelēcīgo ikdienu. Un kādam paspīdēja gaiša ideja, radās jautājums: kāpēc mēs nevarētu izdot savu avīzi?»

Šis citāts ir ņemts no avīzes, kam zvaigznes tapšanas brīdī ir bijušas labvēlīgas un kas no pirmā datuma 13. novembrī pagājušajā gadā līdz pirmās dzimšanas dienas tortei šogad spējusi iznākt veselas astoņas reizes. Tā ir Aglonas vidusskolas avīze «Atbals». Par spīti finansiālām grūtībām, jo avīzes izdošana vispār ir dārgs prieks, kur nu vēl tādas, kas top, katru lappusi atsevišķi kopējot.

Toties jubilejas dienā arī svešākam ienācējam, kā tas bija šo rindu autorei, kura pēc skolas avīzes redkolēģijas ielūgumu bija klāt šajās svinībās kā visnotaļ nobriedušas un pilnbriedā esošas avīzes «Novadnieks» pārstāve, «Atbals» komplekts sniedza pilnīgu un plašu informāciju par skolas dzīvi gada laikā. Avīzītē daudz vietas atvēlēts materiāliem par skolotājiem, viņi tiek intervēti, pelti, cildināti, viņi tiek iztaujāti par dažādām lietām, par to, kā sapazināties un dibinājuši ģimenes, viņiem tiek jautāts par

sekmību un tamlīdzīgi. Avīzē ir sporta ziņas, ir informācija par skolā un ārpus notikušiem pasākumiem, kuros skolēni piedalījušies, ir asprātības uzdevumi, ir konkursi, zīmējumi, fotogrāfijas, padomi, literārās jaunrades darbi, humora stūriņi, un daudz citu lietu, kas attiecīgajā brīdī ir svarīgas vietā, kur uzturas visdzīvīgākā un enerģiskākā tautas daļa — skola.

Nu, bet šī gada viena no novembra dienām tā arī bija iecerēta — ar mūziku, dziesmām, ar sveču aizdegšanu, ar apsveicējiem no skolas pedagogu vidus, ar skolēniem, no vietējās pašvaldības, bet pēc tam — pie tējas galda ar našķiem un domu apmaiņu. Avīzei jāpastāv, «Atbalsij» jāatbalso arī pagasta notikumi, ieejot ne tikai skolēnu vecāku, bet visu iedzīvotāju mājās, tā domāja klātesošie pašvaldības pārstāvji.

L.Rancāne

Attēlos:

● avīzes «Atbals» top, kad pie tā ķeras skolas galvenais spēks — 12. klase. Pirmajā rindā (no kreisās) Linda Pušņakova, Anita Bluka, skolotāja Monika Pušņakova, kas palīdz organizēt visu izdošanas procesu, Inga Vasiljeva, Anita Bartkeviča, Inga Klodāne. Otrajā rindā Daiga Pinkovska, Andis Puš-

ņakovs, Svetlana Osipova, Jeļena Naumova, Ivars Mežinieks.

● Pavasarim tuvojoties, divpadsmito domas būs aizņemtas jau ar svarīgākām lietām, tāpēc stafeti pārņem jaunā radošā grupa no jaunākajām klasēm.

J.Silicka foto

«Zeltene» piedāvā konkursu

Jauki, ja rodas skaista ideja, un vēl brīnišķīgāk, ja to izdodas realizēt. Tāpēc paldies laikraksta «Novadnieks» redaktoram Pēterim Pizelim par «jā», sacītu sadarbībai ar mūsu žurnālu.

Esmu gandarīta, ka «Zeltenes» kolektīva vārdā varu uzrunāt sava dzimtā rajona cilvēkus un piedāvāt tikšanās neklātieņē — konkursu un balvas — 10 «Zeltenes» brīvabonementus visam nākamajam gadam.

Tie, kas «Zeltēni» lasa, zina mūsu tēmu daudzveidību. Tos, kam žurnāls pasvešs, varu aicināt isā ceļojumā, un mēs satiksīsim Latvijā populāras sievietes un vīriešus, par kuriem raksta «Zeltene», iepazīsim dzimto zemi un pasauli, atvērsim skaistumsalonu un modes salonu durvis, patapināsim interjeristu ieteikumus, izšķetināsim lielisku rokdarbu — adījumu, šablonrējumumu, izšuvumu paraugus, dzirdēsim daudz labu un gudru vārdu par ģimeni, bērnu audzināšanu, sievietes un vīrieša attiecībām, ielūkosīsimies «Zeltenes» dārzā, nobaudīsim kulinārijas gardumus... Bet ne tikai par to vien raksta «Zeltene».

Steidzieties atbildēt uz 10 jautājumiem.

1. Nesen «Zeltēni» bija lieli svētki. Apsveicēji pieminēja divas jubilejas. Kas tās bija par jubilejām?
2. Kāpēc 1940. gada jūlijā žurnāls «Zeltene» tika likvidēts un kam radās iecere to 1991. gadā atjaunot?
3. Kas ir Kaucminde?
4. Olga Kulitāne un Marija Keņģe — kāpēc šo sieviešu vārdi saistīti ar «Zel-

teni»?

5. Par viņām bija rakstīts «Zeltēnē». Kas viņas ir:

U - - - - e, R - - - - - a, L - - o,
F - - - e, L - - e, P - - - - - e,
K - - - e, A - - - - - a.

6. Kāda vīrieša padomi saimniecēm ir publicēti ļoti daudzos «Zeltenes» numuros. Kā sauc šo vīrieti un kas viņš ir?

7. Gandrīz katrā žurnāla konkursā piedalās burvīga meitene no Preiļu rajona. Kā viņu sauc?

8. Atšifrējiet puķu nosaukumus: kija-logins, firolhti, stukaks, jotaslivi, nesme-reik, esasblit.

9. «Zeltēni» ir lasītāju — rokdarbnieču rokdarbu izstāde — cik gadus tā tiek rīkota?

10. Kas «Zeltēni» adresējis šos vārdus: «Kas gan to būtu domājis, ka žirgtajai un spriganajai «Zeltēni» sakrājies jau visai kupls gadu skaits! Izrādās no visiem žurnāliem, kas iznāca Latvijā pirms kara un atjaunoja darbību pēc pusgadsimta, «Zeltene» izrādījies par pašu izturīgāko un lasītājiem pieprasītāko.»

Atbildes līdz š. g. 4. decembrim (pasta zīmogs) iesūtiet žurnāla «Zeltene» redakcijā, Balasta dambis 3, Rīga, LV 1081, Rīga-18, a.k. 18. Uzrakstiet salasāmu un precīzu atpakaļadresi.

Uzvarētāju — «Zeltenes» brīvabonementu vārdus atradīsiet arī laikraksta «Novadnieks» slejās.

Vēlu konkursā veiksmi! Lasiet un esiet kopā ar «Zeltēni».

Vanda Davidanova,
žurnāla atbildīgā redaktore

Skolu direktori — Aglonas vidusskolā

25 rajona skolu direktori pagājušo trešdien pieredzes apmaiņas braucienā devās uz Aglonas vidusskolu. Direktors Feoktists Pušņakovs sniedza informāciju par to, kā organizēts mācību un audzināšanas darbs skolas 317 audzēkņiem.

Tūlīt sekoja arī piedāvājums piedalīties mācību stundās, kur nu katrs direktors vēlas. Vislielākā piekrišana bija ritmikas stundai, uz kuru devās 10 direktori. Šo izvēli noteica fakts, ka ritmika kā stunda ir tikai dažās rajona skolās, vairākus gadus — Preiļu 1. pamatskolā, nesen ieviesta Aglonas ģimnāzijā.

Kad zvans vēstīja stundas beigas, ciemiņi pulcējās kādā neparastā — uz

šo brīdi par kafejnīcu pārtapušu, bet līdz tam — svešvalodu — klasē.

Viss šeit notika vācu un angļu valodā, — «oficianti» svešvalodā taujāja, ko katrs vēlas — sulu vai kafiju, tāpat bija rakstītas galdakartes. Skolas svešvalodas skolotāji bija ļoti pacentušie, un vairāku klašu skolēnu sagatavotās uzstāšanās — dziesmas arī izskanēja vāciski vai angļiski.

Tikties ar skolu direktoriem bija ieradusies arī vecāku komitejas, pagasta padomes pārstāvji, padomes priekšsēdētājs Antons Bēķis. Pagasts ir pretimnākošs skolas vajadzībām, tas maksā par autobusu, kuru iznomā tālāk dzīvojošo skolēnu vešanai uz skolu un mājup, rūpējas par skolas apkuri. Viena skolēna uzturēšana pagastam izmaksāja 119 latus.

Pēc brauciena uz Aglonu skolu di-

rektori pateicās skolu valdei par jauki pavadīto dienu.

Mācās, dzied un dejo

Rajona pedagogi darbojas 30 metodiskajās apvienībās. Šogad to skaits palielinājās, jo nodibinātas folkloras ansambļu un teātru režisoru metodiskās apvienības. Pirmo vada Anna Kārkle, otro — Ilze Meldere, abas Līvānu 1. vidusskolas skolotājas.

Ceturtdien deviņu — direktoru vietnieku mācību darbā, internātu audzinātāju, angļu valodas, mājturības, dziedāšanas, vēstures, fizikas, ģeogrāfijas skolotāju metodisko apvienību vadītāji devās pieredzes braucienā pa vairākām rajona skolām. Maršrutā bija iekļautas — Gailiņu, Rušonas, Ārdavas, Aizkalnes, Pelēču un abas Aglonas

skolas. Katru gadu notiek folkloras kopu saiets «Pulkā eimu, pulkā teku», uz kuru dažādu iemeslu dēļ ne jau visas skolas, kurās nodarbojas ar folkloru, ierodas. Tāpēc kā savdabīga ieskaņa šiem svētkiem un rajona skolu folkloras ansambļu apzināšana pagājušajā nedēļā Vārkavas vidusskolā notika tautas dziesmu pazinēju un vācēju tikšanās no astoņām rajona skolām.

Līvānu puses skolas — Līvānu 1. vidusskola, Jersikas un Jaunsilavu pamatskola gatavojas Jelgavas rajona skolu direktoru uzņemšanai šīs nedēļas nogalē. Savukārt Aglonas internātgimnāzija, kurā piektdien beidzās skolas akreditācija, gatavojas uzņemt tuvus un tālus ciemiņus ģimnāzijas salidojumā 29. novembrī.

L.Rancāne

Nedēļas notikumi

Pašvaldības policija ziņo

● Pašvaldības policijas priekšnieks J. Vaivods informēja, ka no 18. līdz 24. novembrim municipālās policijas darbinieki bija saņēmuši astoņus izsaukumus.

● Par pārmērīgu alkohola lietošanu un dažādām huligāniskām izdarībām četras personas nogādātas uz rajona policijas dežūrdaļu. Tie bija Jānis P., Ilona I., Aleksandrs M., Pēteris U.

● Par nelikumīgu celtniecību sastādīts administratīvais protokols Irīnai P., bet divas personas ar municipālās policijas darbinieku palīdzību nogādātas Daugavpils psihoneiroloģiskajā dispanserā.

● Nakts stundās kopā ar iecirkņu inspektoriem pārbaudīti «slavenākie» netiklības perēkļi. Patulējot ir nogādāti arī paziņojumi dzīvokļu īrniekiem, lielākajiem parādniekiem.

Ģimenes skandālu skaits pieaug

Pēc rajona policijas nodaļā saņemtās informācijas laikā no 19. līdz 25. novembrim reģistrēti 50 dažādi iesniegumi. Pieaudzis ģimenes skandālu skaits, kura pamatā lielākajā daļā gadījumu bijusi pārmērīga alkohola lietošana. Tādu iesniegumu pagājušajā nedēļā bija 19.

● Konstatēts viens nelikumīgas meža ciršanas gadījums.

● Lietas apstākļu tālākai noskaidrošanai aizturēta 200 litru spirta krava bez pavaddokumentiem. Saņemti divi iesniegumi par blakusesošo veikalu pārdevēju nesaskaņām.

● Saņemti iesniegumi arī par piecām izdarītām zādzībām. Nozagti divi truši, degviela, rezerves daļas, fiksēta nelikumīga iekļūšana veikalos, kur nozagta pārtika un alkoholiskie dzērieni.

● Rajona policijas nodaļa saņēmusi arī vienu iesniegumu par kādu nevardarbīgas nāves gadījumu. Divos gadījumos iesniegumi bija par nelikumīgu tirdzniecību ar alkoholu.

● Rajona policijas nodaļas vadība saņēma divdesmit Preiļu iedzīvotāju parakstītu vēstuli, kurā viņi sūdzējās par pilsoni Klaudiju Podskočevu. Viņa, būdama invalīde, tomēr nodarbojas ar nelikumīgu alkohola tirdzniecību. Pēc vēstules autoru domām viņa apdzirdot un indējot tautu, apzogot dzērāju ģimenes.

Preiļu policijas iecirkņa darbinieki veica operatīvās darbības un pieķēra vainīgo darījuma laikā. Ir noformēti lietas materiāli un pieņemts lēmums — par nelikumīgu alkohola tirdzniecību atkārtoti gada laikā sodīt K.Podskočevu ar naudas sodu 200 latu apmērā.

● Toties ceļu policijas izziņas inspektors informēja, ka pagājušajā nedēļā rajonā nav noticis neviens ceļu satiksmes negadījums. Par to ir patiešām trīsreiz jānosplaujas pār kreiso plecu. Beidzot taču ir sagaidīts pirmais plānais sniedzīns. Tas nozīmē, ka drīz uzsals un ceļi būs sliedni.

Brauciet lēnām pa ceļiem, draugi!..

Informāciju apkopojā
L.Kirillova

□ Dārzkopība

Dārzu uzglabāšana ziemā

Ziemai svaigā veidā varam saglabāt daudzus dārzeņus. Bet tie pareizi jāieziemo, lai ziemas mēnešos būtu vitamīniem bagāts uzturs. Lauku ļaudis dārzeņus ziemai uzglabā pagrabos, stīrpās un tranšējās. Daudz grūtāk dārzeņus uzglabāt pilsētu iedzīvotājiem, jo daudzstāvu namu pagrabi ir silti.

Parastākā sakņu dārzu uzglabāšanas vieta ir stīrpa, kurā vislabāk ievietot burkānus, kāļus, galda bietes.

Pieredze liecina, ka stīrpā grauzēji nedzīvo. Stīrpu parasti veido 1,5 m platu. Burkānus ber kārtām ar smilti vai izmanto tīru augsni. Stīrpas augstums var būt līdz 1 m, uz augšu to veido sašaurinātu. Kad vēlamais augstums sasniegts, burkānus nosedz ar apmēram 5 cm biezu augsnes kārtu. Tuvojoties salam, stīrpu noklāj ar salmiem, bet virs tiem uzber 15-25 cm biezu augsnes kārtu. Biezs salmu segums ir kaitīgs. Burkānus var uzglabāt arī koka kastēs, lie-

kot tos kārtām ar smilti. Sekmīgi burkānus var uzglabāt 30-40 kg tilpuma plēves maisos. Maisa galu atstāj vaļā.

Jātceras, ka visi dārzeņi, kas domāti uzglabāšanai, jānovāc pirms lielajām rudens salnām, jo, kaut nedaudz sasaluši, dārzeņi glabājas sliktāk un ātrāk sāk bojāties. Selerijām nedrīkst apgriezt saknes, jo rodas daudz vaļēju rētu, saknes sāk strauji vīst un bojāties. Novācot pētersīļus, saknēm jāatstāj 1,5-2 cm gari lapu kātiņi, saknes jāsaliek stāvus, starp tām jāieber kūdra vai smiltis. Saknēm uzglabāšanas laikā lēnām attīstīsies lapiņas, kuras varēs izlietot salātiem un zupām.

Kāpostus uzglabā pagrabā. Plauktā saliek 2-3 kārtas kāpostgalviņu. Lai kāposti uzglabātos labāk, galviņas var apsmidzināt ar ķiploku vai sīpolu šķīdumu (1 l ķiploku sulas uz 5 l vārīta, atdesēta ūdens). Kāpostus var uzglabāt arī koka kastēs, kuras saliek citu uz citas. Ja

dārzeņi sāk bojāties, kastes var nocelt un bojātās galviņas notīrīt.

Sīpoli un ķiploki vislabāk uzglabājas, ja tos izžāvē un sapin pinē. Pavairošanai atlasītos sīpolus uzglabā 18 grādu C temperatūrā, tad tie vasarā, augdami dārzā, neziēdēs.

Visu dārzu vēlamā uzglabāšanas temperatūra ir 0-3 grādi C, bet gaisa relatīvais mitrums — 90-95 procenti. Uzglabāšanas laikā dārzeņi ir regulāri jāpārbauda. Saknes, kas sākušas bojāties, jāizvāc un telpa jāvēdina. Ja dārzeņi tiek uzglabāti pagrabā kopā ar kartupeļiem, tad par ziemošanas gaitu var spriest pēc kartupeļiem. Ja uz kartupeļu mizas parādās balti plankumi, tad pagrabā ir augsta temperatūra, mitrums un sliktā ventilācija. Pastiprināti ventilējot, dārzu un kartupeļu ziemošana uzlabojas.

Ainārs Kručāns,
dārzkopis, LLU students

Gimnāzijas jubilejai veltīts dievkalpojums

Aglonas bazilikā 29. novembrī plkst. 10.00 notiks Aglonas katoļu gimnāzijas 75 gadu jubilejai veltīts dievkalpojums.

Biskapa Antonija Springoviča 1921. gadā dibinātās gimnāzijas atcerē piedalīsies vairāki biskapi, daudzi priesteri, pirmskara gimnāzijas absolventi, kā arī tagadējās skolas pārstāvji.

Andrejs Aglonietis,
Aglonas bazilikas dekāns

Sludinājumi un reklāma 22305

Pārdod

VW Passat, 1982.g. Tālr. 52490;
***
UAZ-3303 ar kravas kastī, 1989.g., Ls 850. Tālr. Madonā 248-21543;
***
Audi-80, 1980.g. Tālr. 38751;
***
BMW-318 rezerves daļām. Tālr. 55625;
***
Audi-100 (cigārs), 1983.g., 1850 \$, Volkswagen Passat, dīzelis, 1981.g., 1250 \$. Tālr. 21142;
***
VAZ-2105, 1984.g., labā tehniskā stāvoklī vai maina pret mežu, zāģbaļķiem. Tel. 23964 pēc 18.00;
***
VW Golf, 1,1, 1979.g., \$ 780. Tālr. 24417;
***
VAZ-2107, 1987.g., labā tehniskā kārtībā vai maina pret cirsma vai zāģbaļķiem. Tālr. 52465;
***
Opel Ascona, 1,6 D, 1987.g., \$ 2000. Tālr. 23090;
***

VAZ-21011 un UAZ-469 tentu. Tālr. 24362;
***
auzas, miezus, piekabi DARZ-85251. Tālr. 34468;
***
2 jaunas riepas 7 x 15, ūdenssūkni NSN (600 l/min., iesūkšanas augstums bez vārsta 6,5 m) un lietotu zirgvilkmes grābekli. Tālr. Aglonā 15422;
***
kvalitatīvas riepas ar un bez diskām. Tālr. 15380, 15259;
***
govi. Tel. 24318 pēc 18.00;
***
grūsnu teli. Tālr. 46764;
***
jaunzirgu (9 mēn.) vai maina pret bekonu. Zvanīt 17641 vakaros;
***
vienfāzes metināmo aparātu, Ls 35 un vālotāju BPH-4,2, Ls 150. Tālr. 18132;
***
jaunu šujmašīnu «Čaika». Tālr. 55625;
***
zirgu ratu gumijas riteņus. Tālr.

55625;
***
lēti jaunas T-150 riepas. Tālr. 24613;
***
lēti māju. Tālr. 19719;
***
māju Livānos, ir 0,12 ha zemes, liels augludārzs. Zvanīt 43946 vai 8-230-26141 vakaros;
***
2 mājas laukos. Tālr. 21370.
Pērk
māju vai šķūni nojaukšanai. Tel. 44067;
***
skuju koku baļķus. Kontaktpersona Voldemārs. Tel. 22763;
***
graudus. Tālr. 13430;
***
gaļu. Savi kāvēji. Tālr. 24474;
***
gaļu. Tel. 21898;
***
gaļu un dārzeņus. Tālr. 23412;
***
gaļu. Tālr. 55743;
***
gaļu. Tālr. 23108;

***
gaļu. Tālr. 22807;
***
jaunlopus un aitas. Tel. 23360 no rīta un vakarā;
***
cūkgaļu. Tel. 15452;
***
privatizācijas sertifikātus par visaugstāko cenu Livānos, pasta ēkas 2. stāvā. Tālr. 42663.
Maina
VAZ-2107, 1988.g., vai T-28, 1991.g., ar agregātiem pret cirsma vai mežu, kā arī pērk. Ir varianti. Zvanīt 21105 no 8 līdz 9.30 vai pēc 18;
***
trīsistabu dzīvokli Preiļos pret mazāku. Tālr. 23661.
Dažādi
Pērk un pārdod privatizācijas sertifikātus Livānos, universālveikala grāmatu nodaļā. Tālr. 43688.
***
Mazo uzņēmumu bilancspējīga grāmatvede ar darba iemaņām-uz dato- ra, zināšanām lietvedībā un darba tiesībās meklē pastāvīgu darbu. Tālr. 23411, zvanīt darbdiēnās.

Preiļos, rajona padomē,
30. novembrī plkst. 16.00, Aglonā, tautas namā, 4. decembrī, plkst. 10.00 un 17.00 auglīkopības kursi: viss par zemenēm, ogulājiem, augļu kociņiem un vēl daudz kas cits.
Maksa Ls 1.

V.Šoldres IU iepērk lopus dzīvsvārā: bulļi no 300-400 kg Ls 0,45, bulļi virs 400 kg Ls 0,47, teles no 300-400 kg Ls 0,43, teles virs 400 kg Ls 0,45, cūkas Ls 0,75, aitas Ls 0,45 par kg.
Zvanīt pa tālr. 21633, 21672.

SIA «MARTINDAIL» Jēkabpils-Daugavas krautuvē pērk «A» kategorijas priedes baļķus, garums 2,6 m, 3,9 m, 5,2 m, virsmērs 0,1 m, diametrs no 24 līdz 35 cm, USD 50, virs 35 cm, USD 55. Apmaksa tūlītēja. Tālr. 8-252-63033, 8-29-354202.

□ Iepērk priedes un egles zāģbaļķus. Laba un tūlītēja apmaksa. Ir transports.
Tel. 43674, 8-29-357033.

Rušonas pagasta padome ielūdz uz kinorežisora **Jāņa Streiča** jubilejas svinībām 29. novembrī plkst. 12 Gailīšu tautas namā. Informācija pa tālruni 65174.

Sakarā ar jaunās norēķinu sistēmas ieviešanu maksājumu pieņemšana pēc izsniegtajiem rēķiniem par telekomunikāciju pakalpojumiem tiks pārtraukta ar 1996. gada 30. novembri. Lūdzam visus klientus apmaksāt precīzi novembra mēneša rēķinā uzrādīto summu līdz 29. datumam.
Turpmāk visi klienti līdz katra mēneša 15. datumam saņems jauno rēķinu un pielikumā tālsarunu sarakstu. Ar jaunā rēķina paraugu var iepazīties apmaksas punktos. Ja abonents nesaņem rēķinu līdz 20. datumam, tad jāgriežas Preiļu klientu apkalpošanas daļā vai jāzvana pa tālruni 21785.
Maksājumu pieņemšana par izmantotajiem telekomunikāciju pakalpojumiem būs iespējama tikai pēc jaunā rēķina saņemšanas. Jaunos rēķinus piegādās «Latvijas pasts». Lūdzam sakārtot savas pastkastītes, lai rēķini nepazustu.
LATTELEKOM

LASKANA
Aglonas stacijā iepērk
● papirmalku: bērzs, egle, priede, 16 \$, apse 7 \$, (pēc liguma piemaksa 1-2 \$ par m³),
● sīkbaļķus: priede, egle 18 \$,
● sērkokčiņklučus: apses 15 \$.
Izvešana no cirsma 2-4 \$ par m³.
Tālr. 65085, 15189 vakaros.
Zāģtavā «Babri»
● egles zāģbaļķus 6,10 m,
● priedes zāģbaļķus 3,70 m, 7,40 m, Ø 18-24 cm, Ls 17, Ø 25-55 cm, Ls 20.
Kokvedēja pakalpojumi. Samaksa tūlītēja. Tālr. 54673.

Noklust soļi ceļā neierastā, Tur, tai pusē, beidzas dzīves tilts. Tikai mums, kas paliek šajā krastā, Māj vēl tavu acu skatiens silts. Izsakām līdzjūtību Ilmāram Ivanānam, VECMĀMULU smiltājā pavadot. Liču KN vidējās paaudzes deju kolektīvs

Lēni izdeg dzīves svece, Paliek mājā kaktiņš kluss. Mūža miegā aizmigusi, Dieva mierā mātē dus. Skumstam līdzī ar Izidoru Ivanānu, MĀMINU smiltājā izvadot. Darba kolēģi

Kā dziju kamols mūžs ir saritināts, Kur dzīpari visdažādākie mirdz, Ja spētu tos kāds atkal atšķetināt, Tad vidū būtu māmuliņas sirds. Izsakām visdziļāko līdzjūtību Verai Volkovai sakarā ar MĀTES nāvi. Rudzātu speciālās internātskolas kolektīvs

NEISS PĒRK
EGLES, PRIEDES ZĀGMATERIĀLUS UN ZĀĢBAĻĶUS!
(Madonā) Tālr. zāģmateriāliem: (248) 21019; 23397; balkiem: 21323.
(Rēzeknē) Tālr. (246) 36076.

Pērk privatizācijas sertifikātus par visaugstākajām cenām, kā arī pārdod Livānos, poliklinikas 1. stāvā, tālr. 44174 un Preiļu pilsētas domē, tālr. 22044.

NOVADNIEKS
Laikraksts iznāk kopš 1950. gada 29. marta. Redakcijas adrese: Aglonas ielā 1, Preiļi, LV-5301. Tel. 22059, 22305, 21759. Pasūtījuma indekss 3033.

Izdod Preiļu rajona pašvaldības uzņēmums «Laikraksta «Novadnieks» redakcija»
Iznāk 8 reizes mēnesī. Abonēšanas maksa mēnesī Ls 0,71. Mazumtirdzniecībā līgumcena.

Redaktors Pēteris Pizelis
Reģistrācijas apliecība Nr. 1018 Iespiests SIA «Latgales drukā», Rēzeknē, Baznīcas ielā 28. Ofsetiespiedums. Metiens 4750.